

Алчинлар

Алчин уруги ўзбекларнинг қадимий туркий уруғларидан бири бўлиб, унинг тарихи ва маданияти Марказий Осиё халқлари орасида катта аҳамиятга эга. Алчин уругининг келиб чиқиши, таракқиёти ва ролини тушуниш учун унинг асосий жихатларига назар ташлаш зарур.

1. Келиб чиқиши

Алчин уруги туркий халқлар, жумладан, козок, киргиз, қорақалпоқ, туркман, ўзбек халқлари орасида ўзига хос ўрин тутади. Туркий уруғлар тарихига кўра, Алчинлар Марказий Осиёдаги туркий қавмлар орасида қадимдан мавжуд бўлган уруғлардан бири ҳисобланади. Улар дастлаб туркий давлатлар, хусусан, Ғўктурак ва кейинчалик бошқа туркий қавмлар ичида фаол иштирок этган.

2. Алчин уругининг тарқалиши

Алчин уруги қадимда Туркистон, Қашқар, Олтой каби туркий халқлар зич яшаган ҳудудларда мавжуд бўлган. Кейинчалик уларнинг бир қисми ўрта асрларда Амударё ва Сирдарё оралигида жойлашиб, жамиятда ўз ўрнини мустаҳкамлаган. Турли асрларда улар козок, киргиз ва бошқа халқлар таркибига ҳам қўшилиб кетган.

3. Ўзбек халклари таркибидаги ўрни

Ўзбеклар орасида Алчин уруги муайян бир етакчи ўрин тутмаган бўлса-да, айрим минтака ва вилоятларда алчин уругига мансуб одамлар яшаган ва улар ўзининг ўзига хос маданияти, урф-одатлари билан танилган. Бу уруг асосан Кашкадарё ва Сурхондарё вилоятларида ҳам учраб, жамоа ва кавмларнинг умумий турмуши, тадбирларида катнашган.

4. Маданияти ва урф-одатлари

Алчин уругининг урф-одатлари, анъаналари бошқа туркий кавмлар билан якин бўлиб, меҳмондўстлик, оилавий кадриятларга риоя қилиш, жамоавий турмуш тарзини кадрлаш каби хусусиятлари мавжуд. Бундан ташқари, улар анъанавий мусика, ракс ва хунармандчиликда ўзларининг ўзига хос услубларига эга бўлган.

5. Тарихий аҳамияти

Алчин уруги кўп асрлик тарихга эга бўлиб, Марказий Осиё халклари орасида етакчи рол ўйнамаган бўлса ҳам, у ўзбек ва бошқа туркий халқлар маданиятининг шаклланишида муайян роль ўйнаган. Бугунги кундаги айрим урф-одатлар, фольклор ва халқ кўшиқларида уларнинг таъсирини кузатиш мумкин.

6. Алчин уруги ва унинг насабга оид туйғулари

Алчин уругига мансуб бўлиш туркий халқлар орасида бирлик ва фахр туйғусини уйғотган. Улар ўзини мазкур уругга мансуб, насабида тоза ва буюклигини ҳис этган ҳолда, ўз анъаналарига содиқликни сақлаган.

Алчин уруги тарихий аҳамиятга эга бўлган туркий кавмлардан бири сифатида ўзбеклар, козоклар ва бошқа туркий халқлар орасида муайян ўрин тутиб келган. Улар бугунги кунгача ўз урф-одатлари ва кадриятлари билан маданий меросга ҳисса қўшиб келмоқда.

Абу Муслим тайёради